Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

9 септември 2015 година*

„Преюдициално запитване — Социална политика — Директива 2000/78/ЕО — Равно третиране в областта на заетостта и професиите — Член 2, член 3, параграф 1, буква в) и член 6, параграф 1 — Пряка дискриминация, основана на възрастта — Основна заплата на съдиите — Преходен режим — Повторно класиране и последващо повишение — Запазване на различното третиране — Обосновки“

По дело C-20/13

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Verwaltungsgericht Берлин (Германия) с акт от 12 декември 2012 г., постъпил в Съда на 15 януари 2013 г., в рамките на производство по дело

**Daniel Unland**

срещу

**Land Berlin,**

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta, председател на състава, J.-C. Bonichot, Ал. Арабаджиев (докладчик), J. L. da Cruz Vilaça и C. Lycourgos, съдии

генерален адвокат: Y. Bot,

секретар: K. Malacek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 15 април 2015 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за D. Unland, от M. Quaas, Rechtsanwalt,

— за германското правителство, от T. Henze и J. Möller, в качеството на представители,

— за австрийското правителство, от G. Hesse, в качеството на представител,

— за Европейската комисия, от T. Maxian Rusche, D. Martin и M. Kellerbauer, в качеството на представители,

* Език на производството: немски.

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

## Решение

1 Преюдициалното запитване и допълнението към него се отнасят до тълкуването на член 2, член 3, параграф 1, буква в) и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите (ОВ L 303, стр. 16; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 6, стр. 7).

2 Запитванията са отправени в рамките на спор между г-н Unland и Land Berlin (провинция Берлин) относно реда и условията за повторно класиране и повишение на съдиите в тази провинция съгласно новия режим за заплащането, приложим за тях.

## Правна уредба

*Правото на Съюза*

3 Съгласно член 1 от Директива 2000/78 тя има за цел „да регламентира основната рамка за борба с дискриминацията, основана на религия или убеждение, увреждане, възраст или сексуална ориентация по отношение на заетостта и упражняването на занятие, с оглед прилагането в държавите членки на принципа за равно третиране“.

4 Член 2 от тази директива предвижда:

„1. За целите на настоящата директива, „принципът за равно третиране“ означава, че няма да има пряка или непряка дискриминация въз основа […] на който и да е от признаците, посочени в член 1.

2. За целите на параграф 1:

а) проява на пряка дискриминация има, когато едно лице е, било е, или би било третирано по-малко благоприятно от друго в сравнима ситуация въз основа един от признаците, упоменати в член 1;

[…]“.

5 Член 3 от Директива 2000/78 е озаглавен „Приложно поле“ и в параграф 1, буква в) от него се уточнява, че тази директива се прилага за всички лица от публичния и частния сектор, включително публични органи, във връзка по-специално с „условия[та] за наемане и условия[та] на труд, включително условията за уволнение и заплащане“.

6 Член 6, параграф 1 от същата директива гласи следното:

„Независимо от член 2, параграф 2, държавите членки могат да регламентират, че разлики в третирането на основание възраст не представлява[т] дискриминация, ако в контекста на национално[то] право, те са обективно и обосновано оправдани от законосъобразна цел, включително законосъобразна политика по заетостта, трудов пазар и цели на професионалното обучение и, ако средствата за постигане на тази цел са подходящи и необходими.

Такива разлики в третирането могат да включват освен другото:

а) създаването на специални условия за достъп до заетост и професионално обучение, заетост и упражняване на занятие, включително условия за уволнение и възнаграждение, на млади хора, по-възрастни работници, лица, които издържат други лица, за да се насърчава тяхната професионална интеграция или да се осигури тяхната защита;

б) определянето на минимални условия за възраст, професионален опит или старшинство в службата за достъп до заетост или до определени ползи, свързани със заетостта;

[…]“.

7 Съгласно член 16, буква а) от Директива 2000/78 държавите членки вземат необходими мерки, за да гарантират, че всички закони, подзаконови актове и административни разпоредби, противоречащи на принципа за равно третиране, са отменени.

*Германското право*

Предишният Федерален закон за заплащането на държавните служители

8 Федералният закон за заплащането на държавните служители (Bundesbesoldungsgesetz) в редакцията му, в сила към 31 август 2006 г. (наричан по-нататък „предишният Федерален закон за заплащането на държавните служители“), е продължил да се прилага за федералните държавни служители и съдии до 30 юни 2011 г., а за служителите и съдиите в провинция Берлин — до 31 юли 2011 г. в преходната му редакция за Берлин (Bundesbesoldungsgesetz in der Überleitungsfassung für Berlin, наричан по-нататък „BBesG Bln, предишна редакция“).

9 Член 38 от предишния Федерален закон за заплащането на държавните служители е озаглавен „Изчисляване на основната заплата“ и гласи:

„(1) Доколкото в таблицата за заплатите не се предвиждат заплати с фиксиран размер, основната заплата се изчислява в зависимост от възрастовата категория. Лицата имат право на предвидената за дадена възрастова категория основна заплата от първото число на месеца, в който са навършили съответната възраст.

(2) Ако съдия или прокурор е назначен, след като е навършил 35 години, за целите на изчисляването на основната заплата се използва референтна стойност за възрастта, която се получава, като броят на годините между 35-годишнината на съответния магистрат и навършената от него възраст към датата на назначаването му на длъжност се зачита наполовина […].

(3) Съдиите и прокурорите, които все още не са навършили 27 години, получават първоначалната основна заплата за тяхната категория до навършване на възрастта, необходима за преминаване в по-високата възрастова категория.

(4) Без да се засяга предвиденото в параграф 2, второ и трето изречение, възрастта се зачита без половината от периодите след навършване на 35 години, за които лицето няма право да получава заплата […]“.

Новият Закон за заплащането на служителите на провинция Берлин

10 Съгласно Закона за реформата на заплащането на служителите на провинция Берлин (Gesetz zur Besoldungsneuregelung für das Land Berlin — Berliner Besoldungsneuregelungsgesetz) от 29 юни 2011 г. за съдиите в посочената провинция, които вече са били назначени на длъжност към 1 август 2011 г. (наричани по-нататък „заварените съдии“), се прилагат правила, различни от приложимите за съдиите, назначени след тази дата (наричани по-нататък „новоназначените съдии“).

– Правната уредба на провинция Берлин за заплащането на новоназначените съдии

11 С член I, параграф 1 от Закона за реформата на заплащането на служителите на провинция Берлин се изменя BBesG Bln, предишна редакция. Следователно за заплащането на новоназначените съдии се прилага новата редакция на последния закон (наричан по-нататък „BBesG Bln, нова редакция“). Релевантните разпоредби от него гласят следното:

„Член 38: Изчисляване на основната заплата

„(1) Доколкото в таблицата за заплатите не се предвиждат заплати с фиксиран размер, основната заплата на съдиите и прокурорите се изчислява по рангове. Преминаването в следващия, непосредствено по-висок ранг зависи от продължителността на професионалния опит.

(2) При първоначалното назначаване на длъжност с право да се получава заплата по този закон по принцип се определя основна заплата, отговаряща на ранг 1, доколкото не следва да се признаят предходни периоди съгласно член 38a, параграф 1. Рангът се определя с писмен административен акт, считано от първия ден на месеца, в който поражда действие назначението.

(3) Основната заплата се повишава след три години опит в ранг 1, след две години опит съответно в ранг 2, 3 и 4 и впоследствие след три години опит съответно в ранг 5, 6 и 7. Продължителността на необходимия за преминаване в по-висок ранг опит се удължава с продължителността на периодите, през които лицето няма право да получава заплата, доколкото не е предвидено друго в член 38a, параграф 2.

[…]“.

– Правната уредба за заплащането на заварените съдии

12 Съгласно член II, параграф 1 от Закона за реформата на заплащането на служителите на провинция Берлин в Закона за преходния режим относно заплащането на служителите на провинция Берлин (Berliner Besoldungsüberleitungsgesetz, наричан по-нататък „BerlBesÜG“) от 29 юни 2011 г. се установяват условията и редът за повторното класиране на заварените съдии по новия режим и приложимите за тях преходни разпоредби.

13 Член 2 от BerlBesÜG е озаглавен „Класиране в рангове и в преходни рангове в категориите по таблицата за заплатите A“ и гласи:

„(1) В съответствие с условията и реда, предвидени в следващите параграфи, към 1 август 2011 г. служителите се класират в ранговете или преходните рангове, предвидени в приложение 3 към [Закона за реформата на заплащането на служителите на провинция Берлин], в зависимост от длъжността, която са заемали към 31 юли 2011 г., и от основната заплата, на която биха имали право към 1 август 2011 г. съгласно Закона от 8 юли 2010 г. за актуализиране

на заплатите и на пенсиите на служителите на провинция Берлин през 2011/2010 г. (GVBl. стр. 362, 2011 г., стр. 158). Изречение първо се прилага съответно за служителите, ползващи неплатен отпуск; по отношение на тези служители за база следва да се вземат длъжността и основната заплата, които биха имали при прекратяване на неплатения отпуск към 31 юли 2011 г.

(2) В съответствие с параграф 1 служителите се класират в ранга или в преходния ранг, съответстващ на размера на основната заплата, закръглена към по-голямото число. Ако не е възможно класиране по реда в изречение първо, служителят се класира в непосредствено по-високия ранг или преходен ранг […]“.

14 Член 5 от BerlBesÜG, озаглавен „Класиране в рангове и в преходни рангове в длъжностни категории R 1 и R 2“, предвижда:

„Лицата, получаващи заплати, съответстващи на длъжностни категории R 1 и R 2, се класират в ранговете или преходните рангове по приложение 4 към [Закона за реформата на заплащането на служителите на провинция Берлин] в зависимост от длъжността, която са заемали към 31 юли 2011 г., и от основната заплата, на която биха имали право към 1 август 2011 г. съгласно Закона за актуализиране на заплатите и на пенсиите на служителите на провинция Берлин през 2011/2010 г. Съответно се прилагат член 2, параграф 1, второ изречение и параграфи 2—4“.

15 Член 6 от BerlBesÜG, който се отнася до последващото повишение, гласи:

„(1) При определяне на ранг на основната заплата съгласно приложение 4 към [Закона за реформата на заплащането на служителите на провинция Берлин] на базата на основната заплата, предвидена за възрастова категория от 3 нагоре за длъжностните категории R 1 и R 2, като правото да се получава тази основна заплата би възникнало на 1 август 2011 г. съгласно Закона за актуализиране на заплатите и на пенсиите на служителите на провинция Берлин през 2011/2010 г., се придобива непосредствено по-високият ранг; при определянето на преходен ранг на основната заплата съгласно приложение 4 съответстващият по величина ранг се достига, когато би била достигната следващата по ред възрастова категория съгласно член 38, параграф 1 от [BBesG Bln, предишна редакция]. От това повишение започва да се отчита релевантната продължителност на придобития опит съгласно член 38, параграф 1, второ изречение от [BBesG Bln, нова редакция].

(2) По изключение от предвиденото в параграф 1, релевантният опит за целите на член 38, параграф 1, второ изречение от [BBesG Bln, нова редакция] започва да се отчита — при определянето на ранг на базата на основната заплата за възрастови категории 1 и 2 за длъжностна категория R 1, доколкото правото да се получава тази заплата би възникнало на 1 август 2011 г. съгласно Закона за актуализиране на заплатите и на пенсиите на служителите на провинция Берлин през 2011/2010 г. — от класирането в ранг 1 на основната заплата по приложение 4 към [Закона за реформата на заплащането на служителите на провинция Берлин].

(3) По изключение от предвиденото в параграфи 1 и 2, при класирането в преходния ранг за ранг 4 или в ранг или преходен ранг, по-висок от преходния ранг за ранг 4, продължителността на придобития опит се намалява съответно с по една година след ранг 5.

(4) По изключение от предвиденото в параграф 1, при класиране в ранг 1 съгласно приложение 4 към [Закона за реформата на заплащането на служителите на провинция Берлин] в случаите по параграф 2 и при класиране в ранг 2 по приложение 4 към [този закон] на базата на основната заплата за възрастова категория 4 от длъжностна категория R 1, на която лицата

биха имали право към 1 август 2011 г. съгласно Закона за актуализиране на заплатите и на пенсиите на служителите на провинция Берлин през 2011/2010 г., продължителността на придобития опит в ранг 4 се удължава с една година“.

**Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси**

16 Г-н Unland, роден на 19 февруари 1976 г., е съдия в провинция Берлин. Той е назначен на длъжност на 29-годишна възраст по време на действието на предишния Федерален закон за заплащането на държавните служители и е повторно класиран към 1 август 2011 г. по новия режим за заплащането съгласно BerlBesÜG.

17 С писмо от 17 декември 2009 г. жалбоподателят иска от провинция Берлин да му бъде заплатена с обратна сила — за периода, за който правото му не е погасено по давност — заплата, отговаряща на най-високия ранг от длъжностната му категория. Искането му е отхвърлено с решение от 12 януари 2010 г. на Zentrale Besoldungs- und Vergütungsstelle der Justiz (Централна служба за възнагражденията и заплатите на служителите в съдебната власт). Впоследствие председателят на Kammergericht (Върховен съд на провинцията) отхвърля с решение от 7 май 2010 г. подадената от г-н Unland жалба по административен ред.

18 При това положение жалбоподателят подава на 5 юни 2010 г. жалба пред Verwaltungsgericht Berlin (Административен съд, Берлин) (Германия), в която твърди, че спрямо него е извършена дискриминация, основана на възрастта, в резултат от правилото за определяне на заплащането в зависимост от възрастта. Той смята по-специално, че не само предишният Федерален закон за заплащането на държавните служители, но и правилата за повторно класиране по новия режим за заплащане са в противоречие с правото на Съюза, и поради това иска да получи заплатата, отговаряща на най-високия ранг от длъжностната му категория. Той иска тази заплата да му бъде изплатена за в бъдеще, но и с обратна сила — под формата на допълнително плащане, считано поне от 2009 г.

19 В това отношение запитващата юрисдикция има съмнения относно съвместимостта на разглежданите в главното производство национални разпоредби с правото на Съюза, и по-специално с Директива 2000/78, доколкото тези разпоредби могат да доведат до забранена с посочената директива дискриминация, основана на възрастта.

20 При тези обстоятелства Verwaltungsgericht Berlin решава да спре производството по делото и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Следва ли първичното и/или вторичното право на Европейския съюз, а в конкретния случай по-специално Директива 2000/78/ЕО, да се тълкува в смисъл, че с оглед на целите на всеобхватната забрана за допускане на неоправдана дискриминация, основана на възраст, тази забрана се прилага и по отношение на нормите на националното право относно заплатите на съдиите във федералните провинции?

2) При утвърдителен отговор на първия въпрос, в резултат на тълкуването на това първично и/или вторично право на Европейския съюз стига ли се до извода, че национална разпоредба, съгласно която размерът на основната заплата на даден съдия при назначаването му като такъв и последващото увеличение на тази основна заплата зависят от възрастта му, води до пряка или непряка дискриминация, основана на възрастта?

3) При утвърдителен отговор и на втория въпрос, тълкуването на това първично и/или вторично право на Европейския съюз допуска ли подобна национална разпоредба да бъде обоснована с преследваната от законодателя цел да възнаграждава придобития професионален опит и/или социални умения?

4) При утвърдителен отговор и на третия въпрос, тълкуването на първичното и/или вторично право на Европейския съюз допуска ли — докато не бъде установена непораждаща дискриминация правна уредба относно заплащането — за дискриминираното лице да възникне и друга правна последица, освен с обратна сила да му бъде изплатена заплатата, съответстваща на най-високия ранг от съответната длъжностна категория?

   В това отношение дали правната последица от нарушението на принципа за недопускане на дискриминация следва единствено от първичното и/или вторичното право на Европейския съюз, а в конкретния случай по-специално от Директива 2000/78/ЕО, или претенцията на дискриминираното лице произтича само от прилагането на признатия в правото на Съюза принцип на отговорност на държавите членки за неправилно транспониране на разпоредбите на правото на Съюза?

5) Тълкуването на първичното и/или вторичното право на Европейския съюз допуска ли национална мярка, която обвързва предявяването на претенциите на съдиите за плащане на определена сума (последващо плащане под формата на дължим със задна дата остатък от заплатата) или за обезщетение с изискването претенциите да са предявени в относително кратък срок?

6) При утвърдителен отговор на първия, втория и третия въпрос, от тълкуването на първичното и/или вторичното право на Европейския съюз следва ли, че ако закон, уреждащ прехода към нов режим за заплащане на съдиите, предвижда класиране на заварените съдии в ранг в съответствие с новия режим, като се взема предвид само размерът на основната заплата, която са получавали съгласно предишната (дискриминационна) уредба към релевантната дата за прехода, и ако съгласно новия закон релевантен за повишението на тези съдии в по-високи рангове е единствено придобитият след влизането в сила на последния закон опит, без да се отчита общият придобит от тях опит, то тогава се запазва допусканата с предишната уредба дискриминация, основана на възраст, до евентуалното достигане на възможно най-високия ранг на заплащане?

7) При утвърдителен отговор и на шестия въпрос, тълкуването на първичното и/или вторичното право на Европейския съюз допуска ли запазването на това неравно третиране да бъде обосновано с преследваната от законодателя цел със закона, уреждащ прехода към новия режим, да се защитават не (само) правата, придобити от заварените съдии към посочената в закона релевантна за прехода дата, но (също) и породените въз основа на предишния режим техни очаквания за прогнозните доходи, които ще получат в рамките на целия си професионален живот за съответната длъжностна категория, както и да се предостави по-добро заплащане на новоназначените отколкото на заварените съдии?

   Допустимо ли е запазването на дискриминацията спрямо заварените съдии да бъде обосновано с довода, че алтернативното разрешение (индивидуално повторно класиране и на заварените съдии в зависимост от продължителността на придобития опит) е свързано с по-голяма административна тежест?

8) В случай че се отхвърли посочената в седмия въпрос обосновка, тълкуването на първичното и/или вторичното право на Европейския съюз позволява ли — докато не бъде установена непораждаща дискриминация правна уредба относно заплащането, включително за заплатите на заварените съдии — за заварените съдии да възникне и друга правна последица, освен с обратна сила да им бъде изплатена и да продължава да им се изплаща за в бъдеще заплатата за най-високия ранг от съответната длъжностна категория?

9) При утвърдителен отговор на първия, втория и третия въпрос и при отрицателен отговор на шестия въпрос, от тълкуването на първичното и/или вторичното право на Европейския съюз следва ли, че е налице пряка или непряка дискриминация, основана на възраст, ако

съгласно разпоредбите на уреждащ прехода към новия режим закон за заварените съдии, навършили определена възраст към датата на прехода, се предвижда по-бързо увеличение на заплатата след достигането на определен ранг отколкото за заварените съдии, които са били по-млади в деня на прехода към новия режим?

10) При утвърдителен отговор на деветия въпрос, тълкуването на първичното и/или вторичното право на Европейския съюз допуска ли това неравно третиране да бъде обосновано с преследваната от законодателя цел да се защитават не вече придобитите към датата на прехода права, а единствено породените въз основа на предишния режим очаквания за прогнозни доходи, които заварените съдии ще получат в рамките на целия си професионален живот за съответната длъжностна категория?

11) В случай че се отхвърли посочената в десетия въпрос обосновка, тълкуването на първичното и/или вторичното право на Европейския съюз позволява ли — докато не бъде установена непораждаща дискриминация правна уредба относно заплащането, включително за заплатите на заварените съдии — да възникне и друга правна последица, освен тази на всички заварени съдии да се гарантира възможността с обратна сила и за в бъдеще да получават същото увеличение на заплатите, както и посочените в деветия въпрос привилегировани съдии?“.

21 С писмо от 25 юни 2014 г. секретариатът на Съда изпраща на запитващата юрисдикция препис от решение Specht и др. (C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005), като я приканва да посочи дали с оглед на това решение поддържа преюдициалното си запитване.

22 С акт от 19 декември 2014 г., постъпил в Съда на 29 декември 2014 г., запитващата юрисдикция потвърждава, че поддържа преюдициалното си запитване и преформулира третия въпрос по следния начин:

„При утвърдителен отговор и на втория въпрос, тълкуването на това първично и/или вторично право на Европейския съюз допуска ли подобна национална разпоредба да бъде обоснована?“.

23 При тези обстоятелства Съдът следва да се произнесе по всички първоначално поставени въпроси, както и по третия въпрос в съответствие с новата му формулировка.

## По преюдициалните въпроси

*По първия въпрос*

24 С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали Директива 2000/78 следва да се тълкува в смисъл, че условията за заплащане на съдиите попадат в приложното ѝ поле.

25 Този въпрос се отнася до материалния и персоналния обхват на Директива 2000/78.

26 Що се отнася до материалния обхват на тази директива, запитващата юрисдикция поставя въпроса относно връзката между, от една страна, член 3, параграф 1, буква в) от тази директива, съгласно който в пределите на предоставените на Европейския съюз правомощия посочената директива се прилага към всички субекти от публичния и частния сектор, включително към публични органи, що се отнася до условията за наемане и условията на труд, включително условията за уволнение и заплащане, и от друга страна, член 153, параграф 5

ДФЕС, който предвижда изключение от компетентността на Съюза в областта на социалната политика, доколкото Съюзът няма правомощие да предприема действия в областта на заплащането.

27 Както посочва Съдът в решение Specht и др. (C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005, т. 34 и 35), необходимо е понятието „заплащане“ по смисъла на член 153, параграф 5 ДФЕС да се разграничава от същото понятие, употребено в член 3, параграф 1, буква в) от Директива 2000/78, тъй като последното е част от условията за заетост и не се отнася пряко до определянето на размера на възнаграждението. Следователно националните разпоредби, уреждащи реда и условията за класиране в рангове и категории, не трябва да бъдат изключвани от материалния обхват на Директива 2000/78.

28 Що се отнася до персоналния обхват на тази директива, достатъчно е да се припомни, че член 3, параграф 1, буква в) от същата предвижда изрично, че тя се прилага по-специално за всички субекти от публичния сектор, включително за публичните органи. Освен това е безспорно, че съдиите работят в публичния сектор.

29 Ето защо на първия поставен въпрос следва да се отговори, че член 3, параграф 1, буква в) от Директива 2000/78 трябва да се тълкува в смисъл, че условията за заплащане на съдиите попадат в приложното поле на тази директива.

*По втория и третия въпрос*

30 С втория и третия въпрос, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 2 и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национално законодателство, съгласно което, в рамките на всяка длъжностна категория, при назначаване на съдия рангът на основната му заплата се определя в зависимост от възрастта му.

31 Докато член 38, параграф 1 от предишния Федерален закон за заплащането на държавните служители предвижда, че основната заплата се изчислява в зависимост от възрастовата категория, от параграф 2 от този член е видно, че ако съдия или прокурор е назначен, след като е навършил 35 години, за целите на изчисляването на основната заплата се използва референтна стойност за възрастта, която се получава, като броят на годините между 35-годишнината на съответния магистрат и навършената от него възраст към датата на назначаването му на длъжност се зачита наполовина. Освен това параграф 3 от този член предвижда, че съдиите и прокурорите, които все още не са навършили 27 години, получават първоначалната основна заплата за тяхната категория до навършване на възрастта, необходима за преминаване в по-високата възрастова категория.

32 Следователно при назначаването на съдиите размерът на основната им заплата се определя само в зависимост от възрастовата категория, към която принадлежат.

33 В решение Specht и др. (C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005) Съдът вече е имал повод да разгледа въпроси, идентични на поставените по настоящото дело втори и трети въпрос, и поради това отговорът на Съда, даден в посоченото решение, е напълно относим към въпросите на запитващата юрисдикция по главното производство.

34 Всъщност в точки 39—51 от това решение Съдът е разгледал дали предишният Федерален закон за заплащането на държавните служители установява дискриминация по смисъла на член 2 и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 и е заключил, че това е така, защото определянето при

назначаването на държавните служители на ранга на основната заплата в зависимост от възрастта им надхвърля необходимото за постигането на преследваната с този закон легитимна цел.

35 В това отношение няма значение обстоятелството, че целта на разглежданите в главното производство разпоредби е да се възнагради професионалният опит и/или социалните умения на съдиите.

36 При това положение на втория и третия въпрос следва да се отговори, че член 2 и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национално законодателство като разглежданото в главното производство, съгласно което при назначаване на съдия основната му заплата се определя единствено в зависимост от възрастта му.

*По шестия и седмия въпрос*

37 С шестия и седмия въпрос, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 2 и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национално законодателство като разглежданото в главното производство, което урежда условията и реда за повторно класиране на заварените съдии в рамките на нов режим за заплащане, като предвижда, че рангът, в който те са класирани занапред, се определя само въз основа на размера на основната заплата, която са получавали съгласно предишния режим за заплащане, при положение че последният се базира на дискриминация, основана на възрастта на съдиите. Запитващата юрисдикция иска по-специално да установи дали произтичащата от това законодателство разлика в третирането може да бъде обоснована с целта за защита на придобитите права.

38 Видно от член 5 от BerlBesÜG, при повторното класиране на заварените съдии в ранг или преходен ранг от новия режим се взима предвид само предходната основна заплата. Заварените съдии са класирани повторно по новия режим за заплащане единствено в зависимост от възрастовата им категория по предишния режим.

39 Налага се изводът, че е възможно посочената разпоредба да запази разликата в третирането на съдиите в зависимост от възрастта в новия режим за заплащане.

40 Всъщност мерките за повторно класиране, които са установени с разпоредба като член 5 от BerlBesÜG и съгласно които повторното класиране се основава на получаваната преди това от заварените държавни служители заплата, която от своя страна се основава на възрастта, запазват непроменено дискриминационно положение, в което едни съдии получават по-ниско възнаграждение от други съдии, макар да са в сходно положение, като единствената причина за това е възрастта им към момента на тяхното назначаване (вж. в този смисъл решение Specht и др., C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005, т. 56—58).

41 Следователно трябва да се провери дали тази разлика в третирането, основана на възрастта, би могла да бъде обоснована съгласно член 6, параграф 1 от Директива 2000/78.

42 Що се отнася, от една страна, до изтъкнатата от запитващата юрисдикция цел за запазване на придобитите права, следва да се констатира, че защитата на правата, които дадена категория лица е придобила, представлява императивно съображение от обществен интерес (решение Specht и др., C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005, т. 64 и цитираната съдебна практика).

43 От друга страна, Съдът вече е констатирал, че закон като BerlBesÜG изглежда е от естество да постигне преследваната цел, състояща се в предоставянето на гаранции, че ще се запазят придобитите права (решение Specht и др., C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005, т. 65—68). На следващо място, той е приел, че националният законодател не е превишил необходимото за постигане на преследваната цел, като е приел установените в BerlBesÜG преходни дерогиращи мерки (решение Specht и др., C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005, т. 69—85).

44 Данните по предоставената на Съда преписка не могат да оборят тези констатации.

45 Както е видно от представените пред Съда данни, повторното класиране на съдиите не се отличава от това на служителите на провинция Берлин, що се отнася до избрания метод и преследваната цел. Всъщност BerlBesÜG установява правила, които се прилагат еднакво за съдиите, прокурорите и служителите за целите на повторното им класиране.

46 Така с приемането на BerlBesÜG националният законодател е преработил режима за заплащане на служителите и съдиите в провинция Берлин. Този закон предвижда за заварените съдии, с оглед на запазване на придобитите от тях права, преходна дерогация, съгласно която те незабавно са класирани повторно в ранг или преходен ранг (вж. в този смисъл решение Specht и др., C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005, т. 72 и 73).

47 Освен това, след като член 38 от предишния Федерален закон за заплащането на държавните служители се е прилагал за всички съдии в провинция Берлин при тяхното назначаване, произтичащите от него дискриминационни аспекти потенциално са засягали всички тези съдии (вж. в този смисъл решение Specht и др., C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005, т. 96). Поради това следва да се заключи, че в предишния Федерален закон за заплащането на държавните служители няма валидна референтна схема и че, противно на поддържаното от жалбоподателя в главното производство, не съществува категория на „млади съдии“, поставени в неблагоприятно положение по силата на този закон и на BerlBesÜG, нито категория на „по-възрастни съдии“, които тези закони поставят в по-благоприятно положение.

48 Освен това условията и редът за такова повторно класиране трябва да се приемат за съвместими със задължението по член 16, буква а) от Директива 2000/78 държавите членки да вземат необходимите мерки, за да гарантират, че всички закони, подзаконови актове и административни разпоредби, противоречащи на принципа за равно третиране, са отменени.

49 Ето защо на шестия и седмия въпрос следва да се отговори, че член 2 и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национално законодателство като разглежданото в главното производство, което урежда условията и реда за повторно класиране на заварените съдии в рамките на нов режим за заплащане, като предвижда, че рангът, в който те са класирани занапред, се определя само въз основа на размера на основната заплата, която са получавали съгласно предишния режим за заплащане, при положение че последният се базира на дискриминация, основана на възрастта на съдиите, тъй като произтичащата от това законодателство разлика в третирането може да бъде обоснована с целта за защита на придобитите права.

*По деветия и десетия въпрос*

50 С деветия и десетия въпрос, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 2 и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национално законодателство като разглежданото в главното производство, което урежда условията и реда за повишаване на заварените съдии в рамките на нов режим за заплащане и предвижда, че от даден ранг нагоре заплатата на

съдиите, навършили определена възраст към референтната дата за прехода към новия режим, може да бъде увеличавана по-бързо от тази на по-младите към посочената дата съдии. Запитващата юрисдикция иска по-специално да установи дали произтичащата от това законодателство разлика в третирането може да бъде обоснована.

51 Следва да се констатира, че с член 6 от BerlBesÜG германският законодател е въвел диференциация в зависимост от възрастовата категория, достигната към референтната за прехода към новия режим дата, при това както по отношение на определената за следващото повишение в ранг дата, така и по отношение на изчисляването на последващия професионален опит.

52 Всъщност, що се отнася до първото повишение в ранг по новия режим за заплащане, от констатациите на запитващата юрисдикция следва, че съгласно член 6, параграфи 1 и 2 от BerlBesÜG продължителността на професионалния опит на съдиите, които съгласно предишния режим е трябвало да бъдат класирани във възрастови категории 1 или 2 към референтната за прехода към новия режим дата, тоест съдиите, които към тази дата са били под 31 години, се равнява на нула към датата на повторното класиране. За сметка на това съдиите, които са повторно класирани на базата на основната заплата поне за възрастова категория 3, тоест тези, които са били над 31 години, са повишени в ранг към датата, на която биха достигнали непосредствено по-високата възрастова категория съгласно предишния режим.

53 Що се отнася до последващото повишение съгласно новия режим за заплащане, член 6, параграфи 3 и 4 от BerlBesÜG предвижда от ранг 5 нагоре намаляване на броя години професионален опит, изисквани за повишение в следващия ранг, при условие че заварените съдии първоначално са класирани повторно поне в преходен ранг 4 от новия режим за заплащане.

54 Доколкото, както следва от констатациите на запитващата юрисдикция, само съдиите, които са били поне на 39 години към датата на прехода към новия режим, могат да се ползват от това намаляване на интервала за повишение в ранг, а съдиите, ненавършили посочената възраст при повторното класиране, са изключени от приложното поле на тази разпоредба и a fortiori трябва да чакат още една година, за да стигнат до съответния по-горен ранг, следва да се установи, че разглежданата в главното производство правна уредба съдържа разлика в третирането, пряко основана на възрастта, по смисъла на член 2, параграф 2, буква а) от Директива 2000/78.

55 Следователно трябва да се провери дали тази разлика в третирането може да бъде обоснована съгласно член 6, параграф 1 от Директива 2000/78.

56 В това отношение от становището на германското правителство следва, че член 6 от BerlBesÜG има за цел уеднаквяване на схемата за увеличение на заплатите на съдиите с тази за държавните служители, която вече е била модернизирана през 1997 г., и in fine, да направи съдийската длъжност по-привлекателна от преди, като гарантира по-специално, че възнаграждението в началото на кариерата се увеличава по-бързо. Освен това следва да се гарантира, от една страна, че заварените съдии няма да загубят част от заплатата си незабавно или в перспектива за целия си професионален живот, и от друга — че на 49-годишна възраст всички съдии ще са достигнали най-високия ранг на заплащане.

57 Следва да се напомни, че при действащото понастоящем право на Съюза държавите членки, както и евентуално социалните партньори на национално равнище, разполагат с голяма свобода на преценка не само при избора на конкретна цел в областта на социалната политика и политиката по заетостта, но и при определянето на мерките, които могат да я осъществят (вж. по-специално решение Palacios de la Villa, C-411/05, EU:C:2007:604, т. 68).

58 Цели като тези на разглежданата в главното производство национална правна уредба по принцип могат „в контекста на национално[то] право“ „обективно и обосновано“ да оправдаят евентуална разлика в третирането, основана на възрастта, както предвижда член 6, параграф 1, първа алинея от Директива 2000/78.

59 По-нататък трябва да се провери, както следва от самия текст на посочената разпоредба, дали средствата за постигане на тези цели са „подходящи и необходими“.

60 В становището си и в направените в хода на съдебното заседание уточнения германското правителство обширно излага причините за приемането на член 6 от BerlBesÜG.

61 То твърди по-специално че общата продължителност на етапите по схемата за заплатите е по-малка при съдиите и прокурорите отколкото при държавните служители, тъй като отчита принципно по-дългия период на обучение и по-късното започване на кариерата. Новият режим на повишение включва по-малко рангове, а именно осем „ранга на придобит опит“, поради което съдиите достигат по-бързо ранговете, отговарящи на най-високото възнаграждение. Като се има предвид обаче, че поради свързани с бюджета съображения заплащането на съдиите не може да нарасне съществено, увеличението на заплатата се забавя през междинните години. Така от ранг 5 нагоре съдиите вече трябва да изчакат една допълнителна година, преди да достигнат по-високия ранг.

62 Според германското правителство това изменение, което поставя в по-благоприятно положение съдиите на възраст между 31 и 39 години, трябва да се разглежда като бонус, който отчита обстоятелството, че през първите години от кариерата се придобива особено голям опит, но и като средство за задоволяване на потребностите на съдиите в период от живота им, в който според посоченото правителство те трябва по принцип да посрещат по-големи разходи. Освен това повишението на заварените съдии, класирани повторно на относително голяма възраст, а именно от възрастова категория 7 по предишния режим нагоре, било забавено съгласно новата схема за повишенията. За да се компенсира тази последица, съответната продължителност на отговарящите на ранговете етапи е намалена с една година за тази категория. В отговор на искане за разяснения, направено от Съда в хода на съдебното заседание, германското правителство посочва, че този режим е сложен поради стремежа на законодателя за нито една категория съдии да не се създават предимства или прекомерна неизгода при повторното класиране в новия режим за заплащането.

63 Следва да се констатира, че при анализа на предоставената на Съда преписка не са открити данни, които могат да оборят тази теза на германското правителство. Също така пред Съда не са представени доказателства за това, че новият режим на повишенията не е подходящ и необходим.

64 Освен това трябва да бъде отхвърлен доводът, че член 6 от BerlBesÜG водел до „утежняване“ на положението на „младите съдии“, които вече били в по-неблагоприятно положение при действието на предишния Федерален закон за заплащането на държавните служители, защото, както бе установено в точка 47 от настоящото решение, не съществуват такива категории.

65 С оглед на тези съображения следва да се приеме, че предвид широката свобода на преценка, призната на държавите членки не само при избора на определена цел в областта на социалната политика и политиката по заетостта, но и при определяне на мерките за осъществяването ѝ, приемането на член 6 от BerlBesÜG не изглежда необосновано спрямо преследваната от националния законодател цел.

66 С оглед на всичко изложено по-горе на деветия и десетия въпрос следва да се отговори, че член 2 и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национално законодателство като разглежданото в главното производство, което урежда

условията и реда за повишаване на заварените съдии в рамките на нов режим за заплащане и предвижда, че от даден ранг нагоре заплатата на съдиите, навършили определена възраст към референтната дата за прехода към новия режим, може да бъде увеличавана по-бързо от тази на по-младите към посочената дата съдии, тъй като произтичащата от това законодателство разлика в третирането може да бъде обоснована съгласно член 6, параграф 1 от посочената директива.

*По четвъртия въпрос*

67 С четвъртия си въпрос запитващата юрисдикция иска от Съда да установи какви са правните последици, които трябва да бъдат изведени, в случай че с предишния Федерален закон за заплащането на държавните служители се нарушава принципът за недопускане на дискриминация, основана на възрастта. Тази юрисдикция иска да установи дали това са последици от Директива 2000/78 или от съдебната практика, установена в решение Francovich и др. (C-6/90 и C-9/90, EU:C:1991:428), и дали в последната хипотеза са налице условията за подвеждане под отговорност на Федерална република Германия.

68 Съдът вече е имал повод да се произнесе по този въпрос в решение Specht и др. (C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005) и даденият в него отговор е напълно относим към настоящото дело.

69 При това положение по съображения, идентични на изложените в точки 88—107 от решение Specht и др. (C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005), на четвъртия поставен въпрос следва да се отговори по следния начин:

— При обстоятелства като тези в главното производство правото на Съюза не съдържа изискване на дискриминираните съдии да бъде изплатена с обратна сила определена парична сума, съответстваща на разликата между размера на действително получената заплата и размера на заплатата за най-високия ранг от длъжностната им категория.

— Запитващата юрисдикция има задължение да провери дали са налице всички установени в практиката на Съда условия, за да може Федерална република Германия да бъде подведена под отговорност в съответствие с правото на Съюза.

*По петия въпрос*

70 С петия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали правото на Съюза допуска национална разпоредба като разглежданата в главното производство, която предвижда задължение за националните съдии да предявяват парични претенции, които не произтичат пряко от закона, в относително кратък срок, и по-конкретно преди края на текущата бюджетна година.

71 Съдът вече е имал повод да се произнесе по този въпрос в решение Specht и др. (C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005) и даденият в него отговор е напълно относим към настоящото дело.

72 При това положение по съображения, идентични на изложените в точки 111—114 от решение Specht и др. (C-501/12—C-506/12, C-540/12 и C-541/12, EU:C:2014:2005), на петия поставен въпрос следва да се отговори, че правото на Съюза трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална разпоредба като разглежданата в главното производство, която предвижда задължение за националните съдии да предявяват парични претенции, които не произтичат пряко от закона, в относително кратък срок, и по-конкретно преди края на текущата бюджетна

година, ако тази разпоредба не накърнява нито принципа на равностойност, нито принципа на ефективност. Запитващата юрисдикция има задължение да провери дали тези условия са изпълнени в главното производство.

*По осмия и единадесетия въпрос*

73 С оглед на отговорите на шестия, седмия, деветия и десетия въпрос не следва да се отговаря на осмия и единадесетия въпрос.

**По съдебните разноски**

74 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

**1) Член 3, параграф 1, буква в) от Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 година за създаване на основна рамка за равно третиране в областта на заетостта и професиите трябва да се тълкува в смисъл, че условията за заплащане на съдиите попадат в приложното поле на тази директива.**

**2) Член 2 и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национално законодателство като разглежданото в главното производство, съгласно което при назначаване на съдия основната му заплата се определя единствено в зависимост от възрастта му.**

**3) Член 2 и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национално законодателство като разглежданото в главното производство, което урежда условията и реда за повторно класиране на вече назначените преди влизането в сила на това законодателство съдии в рамките на нов режим за заплащане, като предвижда, че рангът, в който те са класирани занапред, се определя само въз основа на размера на основната заплата, която са получавали съгласно предишния режим за заплащане, при положение че последният се базира на дискриминация, основана на възрастта на съдиите, тъй като произтичащата от това законодателство разлика в третирането може да бъде обоснована с целта за защита на придобитите права.**

**4) Член 2 и член 6, параграф 1 от Директива 2000/78 трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национално законодателство като разглежданото в главното производство, което урежда условията и реда за повишаване на вече назначените преди влизането в сила на това законодателство съдии в рамките на нов режим за заплащане и предвижда, че от даден ранг нагоре заплатата на съдиите, навършили определена възраст към референтната дата за прехода към новия режим, може да бъде увеличавана по-бързо от тази на по-младите към посочената дата съдии, тъй като произтичащата от това законодателство разлика в третирането може да бъде обоснована съгласно член 6, параграф 1 от посочената директива.**

**5) При обстоятелства като тези в главното производство правото на Съюза не съдържа изискване на дискриминираните съдии да бъде изплатена с обратна сила определена парична сума, съответстваща на разликата между размера на действително получената заплата и размера на заплатата за най-високия ранг от длъжностната им категория.**

**Запитващата юрисдикция има задължение да провери дали са налице всички установени в практиката на Съда условия, за да може Федерална република Германия да бъде подведена под отговорност в съответствие с правото на Съюза.**

**6) Правото на Съюза допуска национална разпоредба като разглежданата в главното производство, която предвижда задължение за националните съдии да предявяват парични претенции, които не произтичат пряко от закона, в относително кратък срок, и по-конкретно преди края на текущата бюджетна година, ако тази разпоредба не накърнява нито принципа на равностойност, нито принципа на ефективност. Запитващата юрисдикция има задължение да провери дали тези условия са изпълнени в главното производство.**

Подписи